

OBSAH.

Úvod.

1. O vzniku této práce. 2. Předmět tohoto oddílu spisu. 3. Podpory i překážky této práce. Advokacie a věda. 4. Sociologie a filosofie práva i mravnosti. 5. Metoda této práce: empirické studium fakt (příklad I.) 6. Zákon, judikatura a život. 7. Mimozákonné vlivy při soudech porotních (příklad II.) 8. Jiné mimozákonné vlivy v právu (příklad III., IV., V. a VI.) 9. Základ tohoto rozboru: právo rakouské a československé. 10. Rozvrh látky a spisu.

Kapitola první.

Základní rysy práva.

11. Typický spor a souvislé zjevy právní (příklad VII.) 12. Živel technický a hospodářský v právu (příklad VIII.) 13. Mravnost a její poměr k hospodářství a právu. „Bona fides“. 14. Smlouvy proti právním nebo mravním zásadám (příklad IX.) Rozpory v právu a kollise práva s mravností. Kdy právo uznává mravnost? 15. Spravedlnost, nestrannost a sympatie. Právo ryzi (abstraktní) a život konkrétní. 16. Slabiny mravních pohnutek v právu. Zevní výraz a objektivní živel v právu a mravnosti. 17. Právo některé mravní pohnutky připouští i žádá, jiné zapovídá. Spravedlnost ideální a formální (nestrannost v právu). 18. Mravní podmínky právního zastupování. 19. Hospodářské podmínky právního zastupování (příklad X. a XI.) 20. Právní zastupování chudých (ex offio) Jeho formální podklad. 21. Nemravné výstřelky práva chudých (příklad XII.) 22. Amorální formalism v právu chudých (příklad XIII.) 23. Marné pokusy o odstranění důsledků formalismu. 24. Demoralisující účinky práva chudých: výchova sudců a kverulantů. 25. Rozsah zastupování ex offio (statistika.) 26. Relativní reforma zákona a praxe v právu chudých (příklad XIV. a XV.) 27. Problém odstranění práva chudých. 28. Závěr: různorodost práva a mravnosti.

Kapitola druhá.

Amorální právo.

29. Zostřená metoda pozorovací. 30. Vliv práva formálního na právo materiální (příklad XVI.) 31. Příslušnost úřadů. 32. Právní lhůty

(příklad XVII.) 33. Všeobecný sociologický charakter lhůt. 34. Následky zmeškání lhůt (příklad XVIII.) 35. Přesouvání sociální odpovědnosti mezi stavy. Přísné právo a aequitas. 36. Řízení kontumační u soudů civilních (příklad XIX. a XX.) 37. Bezpečnostní předpisy o jízdě po silnicích (příklad XXI. až XXIV.) 38. Promlčení (příklad XXV.) 39. Promlčení subjektivní a objektivní (příklad XXVI.) 40. Rozdíly lhůt a právních názorů dle národních povah (příklad XXVII.) 41. Paradoxní vliv příslušnosti soudní. „Malé zloděje věší, velké pouštějí“ (příklad XXVIII.) Ekonomické a organizační příčiny toho. 42. Heterogonie účelů ve vlivu formálního práva na obsah jeho. 43. Kompromisy v právu, zejména veřejném (příklad XXX.) 44. Kompromisy a rozpory jako důsledky formální povahy práva (příklad XXXI. a XXXII.) 45. Právní kompromis a mravní vědomí (příklad XXXIII.) 46. Kompromis práva s mravností a heterogonie účelů. Podmíněné odsouzení (příklad XXXIV.) 47. Přesouvání právní odpovědnosti na vyšší instance (příklad XXXV. až XXXVII.) 48. Restituce čili navrácení ve stav předešlý (příklad XXXVIII.) 49. Nedostatečnost pouhého práva i pouhé mravnosti. 50. Složitý kompromis mezi kolíselmi mravními a právními (příklad XXXIX.) 51. Ztráta práva nedostatkem formální obrany. „Culpa in eligendo“ římského práva (příklad XL.) 52. Vliv subjektivních nálad na objektivní právo. 53. Vliv znalců na právo. Princip soukromého vlastnictví a zneužívání jeho. Odpůrčí právo. Maření exekuce (příklad XLI. a XLII.) 54. Výpovědi svědků a oceňování jich (příklad XLIII.) 55. Formálně technické a objektivisticko-utilitární důvody pro porušování mravních i právních zásad (příklad XLIV.) Právo a moc. 56. Soudní řešení otázek právních (příklad XLV.) 57. Svalování právní odpovědnosti se soudů na zákonodárce. Náhrada za nahodilé škody. Ručení dle předpisů právních (příklad XLVI. až XLVIII.) 58. Následky nedostatku nebo mezer v právních předpisech. Účinná lítost v právu trestním (příklad IL.) 59. Povinnost, mluvit pravdu. Její výklady v morálce a právu (příklad L.) 60. Nepřímo dovolená lež v právu (příklad LI. a LII.) 61. Amoralism v právu stavebním (příklad LIII.) 62. Konfiskace majetku v stavebním právu (příklad LIV.) a při dávce z přírůstku hodnoty nemovitosti (příklad LV.) 63. Právo veřejné, zejména správní. Přehled judikatury nejvyššího správního soudu (příklad LVI. až LXXXI.) 64. Praxe nejvyššího správního soudu v plnosti konkrétního případu (příklad LXXXII.) 65. Pokus o číselný odhad rozsahu amorálních jevů v právu praktickém. 66. Solovjevova správná formulace problému a nedostatečné řešení jeho. 67. Nedostatečné řešení Tolstého. 68. Neinformovanost veřejnosti v názorech o právu. 69. Právo a láska (příklad LXXXIII. a LXXXIV.) 70. Podružný a částečný význam mravních jevů v právu. 71. Amoralism práva obyčejového.

Kapitola třetí.

KOMPLIKACE.

72. Psychický delikt. 73. Konkrétní příklad psychického deliktu (příklad LXXXV.) 74. Důsledky: právní schematisace a objektivace. 75. Typický příklad právní schematisace: automobilové nehody a civilní i trestní

řízení o nich (příklad LXXXVI.) 76. Právní zastupování a odročování líčení (příklad LXXXVII.) 77. Kollise dvou principů právních a dvou principů mravních (příklad LXXXVIII.) 78. Komplikace mravních jevů s právním řešením schematickým a objektivistickým. Právní výklady pojmu „bezcharakternost“ (příklad LXXXIX. a XC.) 79. Donucování stran při soudních sporech ke smíru (příklad XCI.) 80. Omyly soudu a problém dodatečné nápravy jejich (příklad XCII. a XCIII.) Různost mravnosti a práva. 81. Právo disciplinární. První případ: politika v právu (příklad XCIV.) 82. Druhý případ disciplinární: mravnost v právu (příklad XCV.) 83. Třetí případ disciplinární: umění a právo (literatura — příklad XCVI.) 84. Divadlo a právo (příklad XCVII. a XCVIII.) 85. Umění výtvarné a právo (příklad IC.) 86. Paternita jako právní problém (příklad C.) 87. Řešení první: Code Napoléon. 88. Řešení druhé: občanský zákoník rakouský, německý a švýcarský. 89. Řešení třetí: praxe rakouská a československá (příklad CI.) 90. Závěry: 1. nejistota práva při komplikacích, 2. podřizování práva a mravnosti jiným složkám kultury, 3. síla obyčeje, zatlačujícího zákon.

Kapitola čtvrtá.

Souhrn.

91. Účel práva a rozličné způsoby jeho formulace. 92. Právo, mír, válka a živly přírodní. 93. Základní znak práva: schematická objektivace. 94. Dosah práva a jeho hranice. „Vrchol práva vrcholem bezprávi“. 95. Formálnost právní (příklad CII.) 96. Relativnost práva. 97. Vývoj právní. Rušení zákona obyčejem (příklad CIII.) 98. Život ruší právní absolutism. Milost, amnestie (příklad CIV.) 99. Reální význam práva. 100. Irracionální živly v právu. 101. Trojí obyčeje: podle zákona, mimo zákon a proti zákonu. 102. Obyčeje protizákonné zavádí i úřad (příklad CV.) 103. Právo a theorie (věda, filosofie). 104. Definice práva. 105. Všeobecný rozdíl práva a mravnosti. 106. Význam a nutnost mravnosti. 107. Různost funkce mravnosti a práva. 108. Jednotlivé kategorie vztahů mravnosti k právu. 109. Mylné názory o vztahu práva k mravnosti u laiků a právních filosofů. 110. Podstata mravnosti a její poměr k právu (příklad CVI.) 111. Relativnost rozdílů mravnosti a práva. 112. Právní generalisace a mravní individualisace. Nauka Humeova a Aristotelova o tom. Zvyk a zákon. Mravní autonomie. 113. Meze mravní autonomie. Morálka sociální. Rozdíl mravnosti v pojetí sociologickém a v pojetí obvyklém. 114. Rozdíl práva v pojetí sociologickém a v pojetí obvyklém. 115. Poměr práva a mravnosti v praxi a nespokojenost moralistů s ním. Činitelé mravního pokroku. 116. Věda jako činitel mravního pokroku. 117. Potřeba celého člověka, ne pouhého specialisty. 118. Kantovy imperativy spojené v sociologickou formulaci. 119. Harmonie kulturní a přírodní.

Kapitola pátá.

Přehled literatury.

120. Úvod. 121. Starověk. 122. Středověk a nový věk. 123. Moderní theorie: I. A. Jednostranný moralism. 124. I. B. Právo jako mravní minimum. 125. I. C. Právo jako sociálně ethické minimum. 126. I. D. Přirozené právo jako ethické minimum. 127. I. E. Právo jako prostředek k mravnosti. 128. I. F. Nepřesné ohlasy nauk starších. 129. I. G. Právo a mravnost jako složky vyšší ethiky. 130. I. H. Právo a mravnost jako živly korrelativní. 131. Soud o kategorii I. a přechod ke kategorii II. 132. II. A. Povšechné různění mravnosti a práva. 133. II. B. Donucení jako znak práva. 134. II. C. Právo jako vnější a mravnost jako vnitřní živel: 1. Zevnějšnost vedle donucení jako znak práva. 135. II. C. 2. Mravní autonomie a právní heteronomie. 136. II. C. 3. Čin a pohnutka; legálnost a morálnost. 137. II. C. 4. Všeobecné různění vnějšku a vnitra. 138. II. C. 5. Právní objektivnost a mravní subjektivnost. 139. Croceova kritika této theorie. 140. Radbruchova kritika této theorie. 141. Úhrnné posouzení této theorie. 142. II. D. 1. Individuálnost mravnosti a kolektivnost práva. 143. II. D. 2. Vztah práva k organizaci, zvláště k státu. 144. II. D. 3. Rozličné obdoby distinkce vnějšku a vnitra i jiné pokusy o rozlišení mravnosti a práva. 145. Právo a hospodářství. 146. II. E. Negativnost práva a pozitivnost mravnosti. 147. II. F. Právo jako ochrana společnosti, mravnost jako činitel pokroku. 148. Závěr.

Kapitola šestá.

Právo a mravnost v řeči (terminologie).

149. Význam jazykového a terminologického bádání pro řešení otázky poměru práva k mravnosti. 150. Angličina. 151. Frančtina. 152. Ostatní jazyky románské. 153. Jazyky germánské. 154. Jazyky slovanské mimo češtinu. 155. Čeština. 156. Jiné jazyky (estonský, novořecký, maďarský). 157. Závěry.

Rejstříky.

Opravy chyb tiskových.

Obsah.

